

**Commentarivs Iridicvs, Ad L. Stigmata. C. De
Fabricensibvs**

Ostermann, Petrus

Coloniae Agrippinae, 1629

V. De stigmatibus materialibus violentis extrinsecis priuatis, tam
vituperabilibus, quam non vituperabilibus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61313](#)

S E C T I O N . V.

*De Stigmatibus materialibus Violentis Extrinsecis
Primitam vituperabilibus, quam
non vituperabilibus.*

Illorum usus I. olim fuit apud Hebreos, nam si Hebreus seruuiisset sex annis Hebreo, in septimo anno liber dimitti debebatur, & in testimoniu eius auris fibula vel subula erat perforanda. *Exod. 21. v. 6. Deu. 15. v. 17.* Ex duplice causa, prima, ut proforatione illa significaretur seruus ille isti domui obligatus, multaque deinde licet dura, & grauia domino suo debere. Secunda. ut serui à neglectu libertatis, & Electione seruitutis detinerentur. Erat enim perforatio haec nota vilis animi, amorem vxoris libertati praeferentis, cum tamen Dominus populum suum, etiam seruos libertate donasset, ita explicat Reuerend. Admod. D. Leonard. Marius in comment. Bib. ad d. c. *Exod. 21.* Quidam hoc in penam quandam, & confusionem factum putant. *Theod. D. Thom. Abulens. Caietan. Lyranus.* ut quod voluisset ut beneficio legis, quod negat Bonfrer. in comment. d. loc.

Secundo haec stigmata non solum in reliquo corpore, sed etiam in fronte & vultu usurpata olim legimus varijs de causis: Ac in primis his ferro candente inscriebantur apud Romanos mali serui, eaque inscriptio fiebat per totam frontem, & vultum ut dignoscerentur, ab ipsisque caueretur, fiebatque haec inscriptio non modo unica litera, sed pluribus subinde, ac integra sententia ut (*Cave à fure*) vel simili quos ob id stigmatias, inscriptos, literatos, vocauerunt. *Lips. Elect. lib. 2 c. 15.* Solebant & serui fugitiui apud Romanos notis antiquitus pungi, vel inuiri, ut fugientes internoscerentur *l. 1. §. tamdiu 8. ff. de fugitiu. l. 2. C. de seru. fugitiu.* Tales stigmata, seu subueibustæ dicebantur, subuerbustæ inquam, quasi veribus usi, seu sub veru usitæ. *Festus Plautus. Tertull. de pallio,* libertinos in equestribus: subuerbustas in liberalibus: dedititios in ingenuis; Rupices in Urbanis: scurras in forensibus: Paganos in militaribus. *Gothof. add. l. 1 §. 8 ff. de seru. fugitiu.* Dicebantur etiam dedititij, qui post admissa crimina supplicijs subditi, & publicè pro criminibus cæsi sunt, aut in quorum facie vel corpore, quæcunque indicia, aut igne, aut ferro impressa sunt, ita ut deleri non possint, hi, si manumissi sunt dedititij appellantur. *Gai. lib. 1 inst. tit. 1. Prate. in lexic. Iuris vocab. dedititij.* Hacrum notarum apud veteres inustarum meminit *Ardemid. lib. 1. Onicor.* *Plutarchus in Nicia de Atheniensibus in Sicilia captis loquens* (Hos ut ser-

seruos vendiderunt, nota equi frontem innarentes) Eiusque rei meminit Plato lib. 9. De ll. Sic vicissim Athenienses captiuas Samiorum punctis in facie notabant, quæ noctuas referrent, teste AElian. lib. 2. de var. hist. cap. 9. idque erat Atticum decretum teste eodem, in defectores latum. Hinc servi frequenter in iure nostro (stichi) appellantur. vt in L. 16. ff. de pecul. leg. 21. ff. de fideicomm. libert. L. 12. ff. de leg. 3. l. 20. ff. de Aliment. vel Cibar. leg. & passim. Imo in superiori Germania ad hanc similitudinem tralatitiæ, Sticher/ nuncupantur, vetusque ille mos à Geilio ad quotidianum nostrum usum accommodatur, quando ait, quod hodie homines proprij. Leibigne leithe/ (qui sunt in Westphalia) malitiose sàpè fugiant, & non Dominorum sauitiâ, aut intollerabili illorum imperio, vel loci sterilitate, sed potius inobedientia, & vi ni inopia id faciant. sicut multos vidisse se scribit ex Suevia, agro frumento fertilissimo in Austriam vini seracissimam, & rerum omnium copia abundantem profugisse, & ibidem inter mercenarios, in popinis, & tabernis vinarijs quotidie otiose conuersatos fuisse, non necessitate, sed desidiæ & ignauiaæ suæ consulentes, digni, vt à præside Provinciæ, vom Statthalter vnd Profosent ex officio castigantur, & ignominiose etiam cum notis publicis, & stigmate. Brandzeichen dimittantur, vt ab alijs cognoscantur & ipsis sint exemplo, & terrori. Hæc Geil. in Tract. de Arrest. Imper. cap. 8. n. 18. VVehnerus tract. obseru. in verb. Brandzeichen.

Secundum exemplum refert Plin. lib. 22. cap. 1. Barbarorum fæminas, matresque etiam: apud Dacos, & Sarmatas corpora sua inscribere, hoc est signa notasque suis corporibus imprimere, quo venustiores appareant. Petr. Greg. Tholos. in Syntag. iur. vniuers. lib. 31. cap. 38. vnde. Herodot. aut lib 5. post principium punctis notatas esse frontes, noble iudicatur, non esse notatas punctis ignobile & Cicer. lib. 2. offic. & Valer. Maxim. lib. 9. cap. 13. Barbarum compunctum notis Treicijs dixerunt.

Sicut è contrario (Quod Tertium Exemplum est) Apud Thraces mulieres flagravunt tanto odio, quod Orpheum disceptum à mulieribus dicerent, vt viri vxoribus stigmata inurerent in Orhei ultionem. Alexan. ab Alexand. lib. 2. Genia. l. dierum cap. 14.

Huc referri potest pro exemplo quarto. Quod in regno Præto Ioannis, quem alij vocant Præsto Ioannem, alij pretiosum, alij Presbyterum. Ioanne Münster. in Cosmogr. ph. lib. 6. cap. 56. & masculi & fæminæ circumcidantur, post circumcisitionem autem masculi ad quadragesimum diem, mulieres verò ad octogesimum, nisi aliqua interuenerit ægritudo, vt opus sit festinatione, aqua & igne baptizantur insuper ipsorum frontibus stigmata inuruntur Guilhelm. Ianson in tabula Geograph. & Hydrograph.

De Britannis Herodian. refert lib. 3. & Isidor. lib. 19. originum. de Gelonis Solinus cap. 20. & Servius ad illud Virgilij pictosque Gelonos, idque ferro facete solitos testis Claud. l. i. in Ruffinum.

Membra que si ferro gaudet pinxitse Gelonis.

De Agathyrsis idem qui supra Solinus & Pompon. Melal. 2. cap. 1. quos etiam ob id pictos Virgilius alibi vocat. Porro has figuras, vel literas subinde atramento fuisse impletas, ut in illis apud Zonaram Monachis, subinde alio colore, ad decorum, ut de Britannis Herodianus, de Gelonis Solinus. de Pictis Isidorus indicant. Denique hoc notandum, quod veritum fuerit Iudeis, causa parentis, vel amici demortui, ferro vel acuto, vel candente, corpus lacerare, quod verisimile est tunc gentium moribus fuisse receptum Leuit. 19. cap. v. 28. & ibi Iacob. Bonfrer. in comment. Biblic. Inter praedicta stigmata seu signa, & Cicatrices haec differentia est, quod illa virtutem perabilia sint regulariter, haec vero non, iuxta Angel. in L. Si venditor. §. 1. ff. de AEedit Edict. & in tract. de Malefic. in §. Cicatrix, quae definitur, quod sit quædam scissura apparet in exteriori parte cutis: Bald. in l. si quis in metallo. C. De Pæn. Ex quo sequitur, quod per cicatrices & signa dicuntur homines dignosci ut in l. i. §. 1. ff. de fugitiu. Ea autem duplex est, una deformans faciem, alia non deformans ut patet ex L. fin. ff. De his qui effud. ubi Florian. per disiunctiuam [Aut] quæ debet poni inter diuerla. Confer. L. 3. ff. si quadr. paup. feciss. dic. l. 17. §. 1. de ysuf.

S E C T T I O VI.

De stigmatibus supernaturalibus, materialibus extrinsecis diuinis.

HÆ signa diuiduntur, ut alia dentur, propter Securitatem, alia propter vitæ sanctitatem, alia propter vocationem. Exempla eorum quæ dantur ob securitatem sunt. primo Genes. 4. v. 15. Deum Caino fratricidæ signum impressisse legitur, ne à quoquam cui obuiaret, interficeretur, quod signum de tremore horribili, omniū membrorum & tortu, truculento, ac sanguinario, qualis ferè in homicidis conspicī solet, facie vultu intelligi, quo dignorus ille ab omnibus, fratrem suum innocentem occidisse, sicque omnibus abominabilis fuerit redditus, ut nec quisquam conuersationem eius, minus sanguinem sitiret: idque in diuturniorem Caini ipsius punitionem, aliorum vero correctionem factum esse, ex communi vetustiorum Theologorum sententia refert Nicolaus de Lyra in Gloss. d. cap. 4. ex D. Hieronym. & Procopio doctiss. D. Marius in comment. Bibl. qui ait, quod ille tremor non fuerit naturale signum,